מדינת ישראל

סודי ביותר

משרד החוץ
ירושלים

תאריך: 19.12.78

מספר: 268

אל : המנכ"ל, ס/מנכ"ל דיברן
מאת: מנהלת מזתי"ם

הנדון:- איראן - ישראל

1. למרות שעד היום לא נפגער במכורך היחסים עם ישראל כלכלית ו/או מדינית הרי שהסיכויים לכך גוברים ככל שגוברת ההקצבה הדתית והשתלטות האלמנט הדתי על האופוזציה כולה. תהליך הקיטוב הנוכחי המתחולל כיום באיראן מחייב אותנו לעמידה על המשמר לבדיקה קפדנית של האישים והדעות בזירה האיראנית. קימים סימנים מובהקים שלהתפתחויות זו כבר יש השפעה.

2. התבטאויותיו של המנהיג הדתי הקיצוני חומייני ביחס לנושא הישראלי הפכו לאחרונה חריפות יותר. ידועה השקפתו שחילים ישראלים מסייעים לשאה בשמירת שלטונו והם אלו ההורגים בעם האיראני ("השקפה" שלתדהמתנו נתקבלה לפחות בתחילה כעובדה ע"י שכבות מרובות באוכלוסיה כולל משכילים) והכרזתו בימים האחרונים שישראלים מגיעים לאיראן על מנת להחליף את שובתי תעשית הנפט ועל כן דמם מותר !.

3. חומייני הפך לדמות מפתח באופוזציה האיראנית בכללה ולמנהיג האופוזציה הדתית. במנופסט שהופץ ע"י הועדה המארגנת בתום ההפגנות הענק בטהרן העאשורה נאמר מפורשות בסעיף הראשון : "האימאם חומייני הינו מנהיג האומה ורצונו הוא רצון העם האיראני והפגנה זו מהווה הצהרת אמונים לו ואות למנהיגות ראשי הדת".

4. מקורות שונים מדווחים על מעורבות קומוניסטית לצידו של חומייני הן כיועצים הן בסיוע כספים ידוע בוודאות על קשרים הדוקים בין אנשיו לבין אש"פ ועם לרב שיש בהם משום שת"פ ממשי.

5. בין מנהיגי האופוזציה החלונית ("החזית הלאומית") עולה ומתבלטת דמותו של דר' באזרגאן המקורב ביותר לחוגים הדתיים הקיצוניים. עתונאי שנפגש עמו

2/...

ב- 7/12 בנרכחות האיתראללה טאלראני (יד ימינו של חומייני באיראן) מדורת שבאזרגאן קבע במפורש שהוא מסכים בכל עם טאלראני. ראוי להזכיר שמקורות שונים דיווחו שמנהיגי "החזית" מרגישים מעין מחויבות כלפי אש"פ לאור התמיכה המתמדת שזו מהם, למרות שאין הם כמובן קיצוניים כבאזרגן.

6. סיסמאות פלשתינאיות (אמנם מעטות) נפוצות וכמה מהן אף נראו בתהלוכת העסק בעאשורה. ידוע שבמספר עלונים קומוניסטים הותקפה אישיות איראנית על "כוונתה לקשור קשר עם ארה"ב וישראל".

7. למרות שלא קיימת הבנה בין הממשל לדתיים, הרי שהממשל כבר מצבע פעולות שנועדו להניח דעתם כמו פגיעה בתחיקה מתקדמת הנרגעת למעמד האשה.
בפגישת אנשינו החודש עם ראש הטקס במשה"ח ביקש הלה כמסקנה ממצבה של איראן כיום שנציגינו יחסינו ככל האפשר ושננקוט בפרופיל נמוך. ראש הטקס הזכיר כי אחד מאנשי השלוחות בנציגות השתתף במסיבת קוקטייל (מספר ימים לפני העאשורה) והציג עצמו בהלטה כנציג ישראלי "דבר שגרם להם אח"כ כמה קשיים" קודם לכן אמר יועץ רוה"מ בפגישה עם הציר דברים ברוח זו.

8. ברור שתגבר נכונות המשטר להתפיסות עם הדתיים ~~אך~~ ככל שתגבר ההשפעה הדתית כן גדלה הסכנה למעמדנו בשטחים השונים ובאותם הנושאים עליהם כבר הצבענו בעבר.

בברכה,

יעל ורד

העתק - השגריר טהרן